

2. Туристична діяльність в Україні у 2017 році: Статистичний збірник / О. О. Кармазіна. – К. : Державна служба статистики України, 2018. – 90 с.

3. Комплексна програма розвитку малого і середнього підприємництва в Запорізькій області на 2017-2018 роки. – Запоріжжя, 2016. – 54 с.

УДК 911.9:332.122

Машіка Г.В., Пальок М.М.

Мукачівський державний університет

mashika.g.v@i.ua

ПРИРОДНО-РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ ЯК ФАКТОР СТАЛОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Тіла й сили природи, які використовуються або можуть бути використані людьми, належать до природних ресурсів. Категорія «природні ресурси» передусім вказує на безпосередній зв'язок природи з господарською діяльністю людини. Природні ресурси з позицій їх використання у виробництві володіють низкою властивостей: комплексністю, взаємозамінністю, взаємодоповнюваністю. Комплексність природного ресурсу характеризується можливістю отримання з одиниці ресурсу різних видів корисного ефекту. Взаємозамінність ресурсів – це здатність різних видів природних ресурсів задовольняти одну і цю ж функціональну потребу (отримання електроенергії на базі використання вугілля, газу, мазуту, гідроенергії чи ядерного палива, які є взаємозамінними джерелами енергії; виробництво і використання труб із металу, пластмаси, азбестоцементу чи залізобетону) [3].

Взаємодоповнюваність ресурсів виражається в необхідності дотримувати відповідні об'ємні пропорції конкретних видів ресурсів при їх використанні у відповідних технологіях виробництва з врахуванням вимог споживача. Природно-ресурсний потенціал як здатність природних ресурсів задовольняти

потреби процесу виробництва матеріальних, культурних і духовних благ у вигляді товарів та послуг для забезпечення життєдіяльності людини та зростання її добробуту. Таким чином, при дослідженні природно-ресурсного потенціалу необхідно виходити із наступних принципових положень: на будь-якій території (країна, регіон) існує своє поєднання природних ресурсів, між якими існують стійкі взаємозв'язки, і чим менша територія, тим більш вагомими можуть бути міжресурсні зв'язки, тобто зміна одного ресурсу може викликати зміну інших; поняття ПРП слід застосовувати не до окремо взятого природного ресурсу, а до їх сукупності на досліджуваній території; сама величина ПРП динамічна, тобто змінюється в процесі освоєння. Різні типи освоєння ведуть до різних типів змін, а, отже, – до різних рівнів економічної та екологічної ефективності освоєння; різні типи динаміки ПРП мають свої часові періоди, впродовж яких природних ресурсів буде достатньо для сталого (збалансованого) регіонального розвитку. Тому в програмах сталого розвитку регіонів оцінка динаміки ПРП повинна зайняти належне місце.

Активізація природно-ресурсного потенціалу Карпатського регіону повинна відбуватися згідно розробленої Єдиної комплексної стратегії розвитку територій на 2015 - 2020 роки [1], де відмічено керівні принципи відміченого зростання, зокрема: верховенство права і майнові права, що полягає в дотриманні законодавства і відповідальність згідно з ним, що справедливо застосовується і виконується; повага та захист прав власності осіб/та груп щодо їх приватної власності; прозорість, відповідальність і прогнозованість стосовно окреслених коротко-, та середньострокових цілей та заходів; оцінки зрушень та постійного діалогу зі всіма зацікавленими сторонами; орієнтація на ринок і регулювання, коли рішення приймаються відповідно до умов ринкового господарювання; скорочення до необхідного мінімуму нормативно-правового регулювання; всеосяжність – широке залучення всіх зацікавлених сторін, рівне та недискримінаційне ставлення до них; сталий розвиток.

Виокремлення перспективних напрямів активізації природно-ресурсного потенціалу повинно базуватися на дослідженні властивостей територій, де

пріоритетними є природні, зокрема природно-кліматичні умови, природне довкілля та його якість, природні ресурси, та суспільні властивості, що зумовлюються місткістю та освоєністю території, а також демографічними, соціальними господарськими (економічними) та екологічними властивостями території. Окреслення і розширення територіальних переваг та перспектив розвитку сприятиме підвищенню конкурентоспроможності територій і забезпечить їх ефективне функціонування в умовах поглиблення ринкових відносин [2],

Досвід європейських країн спонукає до формування системного підходу забезпечення сталого еколого-економічного й соціального розвитку територій Карпатського регіону з врахуванням результатів моніторингу природно-ресурсного потенціалу у всіх напрямках життєзабезпечення населення краю, починаючи з природно-кліматичних умов, соціально-економічних аспектів розвитку і завершуючи детальним дослідженням сфери екологічного потенціалу території з метою їх задіяння для раціонального використання у процесі господарської діяльності

Список використаних джерел

1. Стойко С. Антропогенна трансформація природних екосистем Українських Карпат та програма сталого розвитку /С. Стойко, І. Койнова //Вісник Львівського університету. Серія географічна. Вип. 45. – 2014. С. 49–63.
2. Стратегія економічного та соціального розвитку Закарпатської області до 2015 року. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.carpathia.gov.ua>.
3. Суспільний прогрес та проблеми сучасності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://daviscountydaycare.com>
4. Sustainable development of mountain regions and the experience of the Carpathian Mountains. Resolution 315 (2010). Congress of Local and Regional Authorities of the Council of Europe. Retrieved from <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1696653&Site=COE>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>